

**PREVENTIVE BEHAVIOR OF DENGUE HEMORRHAGIC
FEVER AMONG PEOPLE IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA
MUNICIPALITY OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA
PROVINCE, THAILAND**

DUANGPORN ASAWARACHUN

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF PRIMARY HEALTH CARE MANAGEMENT
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY**

Copyright by Mahidol University

COPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

PREVENTIVE BEHAVIORS OF DENGUE HEMORRHAGIC FEVER AMONG PEOPLE
IN PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA MUNICIPALITY OF PHRA NAKHON SI
AYUTTHAYA PROVINCE, THAILAND.

DUANGPORN ASAWARACHUN 5637287 ADPM/M

M.P.H.M.

THESIS ADVISORY COMMITTEE:BOONYONG KEIWKARNKA, Dr.P.H., JIRAPORN
CHOMPIKUL, Ph.D. (BIostatistics)

ABSTRACT

Dengue hemorrhagic fever (DHF) is still the major problem of public health in the South-East Asia, especially in Thailand. Despite long time control in DHF, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province still has a high incidence of DHF. This research aimed to identify preventive behaviors in DHF and factors related to DHF preventive behaviors among people aged 18 years or older who lived in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Thailand. A cross sectional study was performed with people aged 18 years or older who lived in Phra Nakhon Si Ayutthaya Municipality, Phra Nakhon Si Ayutthaya Province, Thailand. 492 self-administered questionnaires were distributed to eligible people in July 2014. Chi-square tests and multiple logistic regression were used to examine factors related to DHF preventive behaviors.

Only 422 questionnaires were returned with a response rate of 85.8%. Nearly 25% of respondents were classified into the good DHF preventive behavior group. Chi-square tests revealed that variables associated with preventive behaviors were perceived benefits, perceived barriers and availability of the larvicide for treating water, temephos in households. None of the socio-demographic variables, knowledge levels, perception of DHF susceptibility, perception of DHF severity, family experience of DHF, and receiving information from healthcare personnel and mass media were significant. After adjusting for other factors, people who had the larvicide for treating water, temephos in households had higher good preventive behavior than those who did not (Adj OR = 2.89, 95% CI = 1.22-6.86).

Enhancing people with DHF knowledge, DHF perceptions, cues to action, and preventive behaviors should be regularly done with communities and local administrators. Increasing the availability of the larvicide for treated water, temephos in households should be continuously supported by local administrators

KEY WORDS: DENGUE HEMORRHAGIC FEVER / PREVENTIVE BEHAVIORS
/ TEMEPHOS / PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA

98 pages

พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนซึ่งอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปในเขตเทศบาลนครพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

PREVENTIVE BEHAVIORS OF DENGUE HEMORRHAGIC FEVER AMONG PEOPLE IN PHRA NAKHON
SI AYUTTHAYA MUNICIPALITY OF PHRA NAKHON SI AYUTTHAYA PROVINCE, THAILAND

ดวงพร อัครราชันย์ 5637287 ADPM/M

สม.ม.

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : บุญยง เกี่ยวการคำ, Ph.D., จิราพร ชมพิบูล, Ph.D.

บทคัดย่อ

ไข้เลือดออกยังคงเป็นปัญหาสำคัญด้านสาธารณสุขในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ โดยเฉพาะประเทศไทย
ทั้งที่มีการควบคุมโรคเป็นเวลานานยังคงมีอุบัติการณ์ของโรคไข้เลือดออกสูงในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา งานวิจัยนี้
เป็นการศึกษาแบบภาคตัดขวางเพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขต
เทศบาลนครพระนครศรีอยุธยาซึ่งอายุ 18 ปีขึ้นไปกลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 492 ราย ซึ่งสามารถอ่านออกเขียนได้และตอบ
แบบสอบถามเอง เมื่อเดือน กรกฎาคม พศ.2557 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นและตัวแปรตามโดยการ
ใช้การทดสอบแบบไคกำลังสอง (Chi-square Test) และการวิเคราะห์การถดถอยลอจิสติก

(Multiple logistic regression)

ได้รับแบบสอบถามคืน 422 ฉบับ (ร้อยละ 85.8) พบว่าร้อยละ 25 ของผู้ตอบแบบสอบถามมีพฤติกรรม
ที่ดีในการป้องกันโรคไข้เลือดออก ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออก ประกอบด้วย การรับรู้ถึง
ประโยชน์และการรับรู้ถึงอุปสรรคในการป้องกันโรค ร่วมกับการมีทรายอะเบทพร้อมใช้ในครัวเรือน ส่วนปัจจัยทาง
สังคมและเศรษฐกิจ ระดับความรู้เกี่ยวกับโรค การรับรู้ถึงความเสี่ยงในการเกิดโรค การรับรู้ถึงความรุนแรงของโรค
การได้รับข้อมูลเกี่ยวกับโรคจากบุคลากรสาธารณสุข จากสื่อสาธารณะ และประวัติการเจ็บป่วยด้วยโรคไข้เลือดออก
ของคนในครอบครัว ไม่มีผลต่อพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคไข้เลือดออกในการศึกษานี้พบว่าเมื่อปรับด้วยอิทธิพลของ
ตัวแปรอื่นๆการมีทรายอะเบท พร้อมใช้ในครัวเรือน ส่งผลให้เกิดพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันโรคไข้เลือดออกได้
มากกว่ากลุ่มที่ไม่มีทรายอะเบทพร้อมใช้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ (Adj OR = 2.89, 95% CI = 1.22-6.86) ควรมีการ
สนับสนุน ให้ความรู้เกี่ยวกับโรคไข้เลือดออกแก่ประชาชนโดยผ่านสื่อสาธารณะ และ บุคลากรสาธารณสุขเพื่อ
ส่งเสริมให้เกิดการรับรู้เกี่ยวกับโรค การรับรู้ความเสี่ยงในการเกิดโรค การรับรู้ความรุนแรงของโรค การรับรู้ประโยชน์
ในการป้องกันโรคส่งเสริมให้เกิดการแก้ไขอุปสรรคในการป้องกันโรค และควรมีช่องทางต่างๆที่กระตุ้นให้เกิด
พฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยความร่วมมือของชุมชนและองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น ควรมีการ
สนับสนุนให้มีทรายอะเบทพร้อมใช้ในครัวเรือนอย่างต่อเนื่อง โดยองค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น